

Stručni rad
UDK 657.41/.45

Rad zaprimljen: 14.8.2023.

Rad prihvaćen: 10.9.2023.

RAČUNOVODSTVO SKRAĆENOGA STEČAJNOG POSTUPKA

Jasna Vuk, mag. oec.

Veleučilište RRiF, Zagreb, Republika Hrvatska

jasna@rrif.hr

SAŽETAK RADA

Trgovačka društva koja nemaju zaposlenih, blokirana su dulje od 120 dana, a nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje drugog postupka radi brisanja iz sudskoga registra, prestaju postojati nakon provedbe skraćenoga stečajnog postupka. Zahtjev za provedbu tog postupka podnosi FINA. Nakon izmjena Stečajnog zakona u 2022. godini, pojednostavljeno je računovodstveno postupanje kod tih društava. Nakon što FINA utvrdi nemogućnost izvršenja osnove za plaćanje zbog nedostatka novčanih sredstava na računima dužnika pravne osobe, naložit će banci da zaplijeni novčana sredstva s računa dužnika u svoti od 663,61 € kao predujam za namirenje troškova stečajnog postupka.

Ključne riječi: stečaj, računovodstvo, skraćeni stečajni postupak

1. POKRETANJE I PROVEDBA SKRAĆENOGA STEČAJNOG POSTUPKA

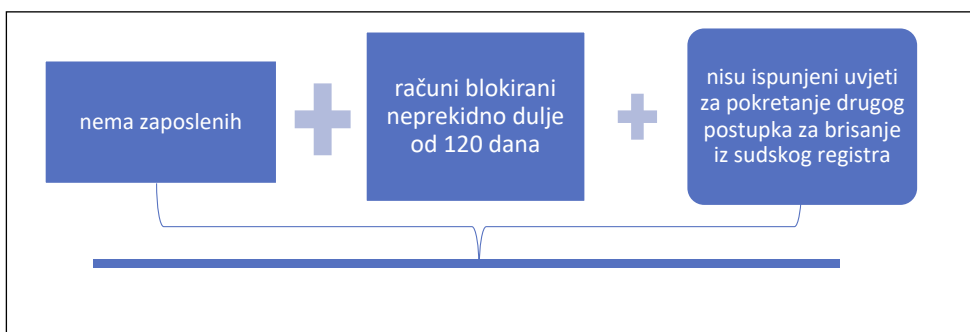
Stečajni zakon¹ (dalje: SZ) uređuje, osim uvjeta za provedbu redovitoga stečajnog postupka, i provedbu skraćenoga stečajnog postupka. Ključnu ulogu u pokretanju i provedbi skraćenoga stečajnog postupka, pod pretpostavkom ispunjenja pretpostavki za njegovu provedbu, ima Financijska agencija (dalje: FINA). Naime, osnovni je cilj provedbe skraćenoga stečajnog postupka „brisanje“ trgovačkih društava koja ne posluju aktivno jer su blokirana i nemaju zaposlenih, a nisu ispunjeni uvjeti za provedbu drugog postupka radi brisanja iz sudskog registra.

1.1. RAZLOZI ZA POKRETANJE SKRAĆENOGA STEČAJNOG POSTUPKA

U skladu sa odredbama SZ-a² sud će provesti skraćeni stečajni postupak nad pravnom osobom ako su ispunjene sljedeće pretpostavke: društvo nema zaposlenih, u Očividniku redosljeda osnova za plaćanje društvo ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekidnom razdoblju od 120 dana i nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje drugog postupka brisanja iz sudskog registra.

Kako bi se proveo skraćeni stečajni postupak, potrebno je kumulativno ispunjenje svih prethodno navedenih pretpostavki. Slikoviti prikaz pretpostavki za provedbu skraćenoga stečajnog postupka prikazuje sljedeća slika.

Slika 1.: Pretpostavke za provedbu skraćenoga stečajnog postupka nad pravnom osobom

Izvor: autor

¹ Nar. nov., br. 71/15. – 36/22.

² čl. 428. SZ-a

Ako neka od prethodno navedenih pretpostavki nije ispunjena, skraćeni stečajni postupak se neće provesti.

1.2. NAČIN PROVEDBE SKRAĆENOGA STEČAJNOG POSTUPKA

Zahtjev za provedbu skraćenoga stečajnog postupka, u skladu s čl. 429. st. 1. SZ-a, obvezna je podnijeti FINA u roku od 8 dana od isteka razdoblja u kojemu su za pravnu osobu ispunjene pretpostavke za pokretanje postupka. FINA će dostaviti Zahtjev za provedbu skraćenoga stečajnog postupka nadležnom trgovačkom sudu prema sjedištu pravne osobe za koju se pokreće postupak. Zahtjev za provedbu skraćenoga stečajnog postupka podnosi se na propisanom obrascu (Obrascu 15) koji sadržava podatke za identifikaciju dužnika, brojeve bankovnih računa, podatak o ukupnoj svoti duga evidentiranog na temelju neizvršenih osnova za plaćanje i podatke o imovini pravne osobe (ako podnositelj raspolaže tim podacima).

FINA ima pravo na naknadu troška vezanog za podnošenje zahtjeva. Daljnji postupak provedbe skraćenoga stečajnog postupka obuhvaća objavu oglasa. Naime, nakon uvida u sudski registar sud će na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova objaviti oglas koji sadržava podatke³ za identifikaciju dužnika, podatak o ukupnoj svoti duga evidentiranog na temelju neizvršenih osnova za plaćanje, poziv osobama ovlaštenim za zastupanje dužnika po zakonu da u roku od 15 dana od dana objave oglasa podnesu sudu javnobilježnički ovjеровljen popis imovine i obveza na propisanom obrascu, poziv vjerovnicima da najkasnije u roku od 45 dana od dostave oglasa predlože otvaranje stečajnoga postupka i upozorenje o pravnim posljedicama nepodnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka iz čl. 431. SZ-a.

Iz obveznih elemenata oglasa razvidna je obveza osoba ovlaštenih za zastupanje pravne osobe da u roku od 15 dana od dana objave oglasa podnesu sudu javnobilježnički ovjеровljen popis imovine i obveza kako bi se moglo utvrditi raspolaže li društvo imovinom i u kojoj vrijednosti.

Stečajni postupak otvorit će se i zaključiti isti dan, u skladu s čl. 431. SZ-a, ako osobe ovlaštene za zastupanje trgovačkog društva (dužnika) nisu u roku od 15 dana podnijele popis imovine i obveza dužnika koji je ovjerio javni bilježnik ili iz popisa imovine i obveza proizlazi da dužnik ima imovinu koja nije dostatna za namirenje predvidivih troškova stečajnoga postupka ili ako u roku od 45 dana nijedan vjerovnik nije predložio otvaranje stečajnoga postupka i nije predumio sredstva za namirenje troškova postupka. U svim prethodno navedenim slučajevima smatrat će se da je dužnik nesposoban za plaćanje te će sud po službenoj dužnosti donijeti rješenje o otvaranju i zaključenju skraćenoga stečajnog postupka te će se na odgovarajući način primijeniti odredbe čl.

³ čl. 430. SZ-a

132. i 133. te čl. 286. – 292. SZ-a. Ako nisu ispunjene pretpostavke iz čl. 431. SZ-a, za istodobno otvaranje i zatvaranje skraćenoga stečajnog postupka, sud će obustaviti skraćeni stečajni postupak i odgovarajućom primjenom općih odredaba stečajnog postupka donijeti rješenje o pokretanju prethodnog postupka odnosno otvaranju stečajnog postupka.

I u slučaju provedbe skraćenoga stečajnog postupka bira se stečajni upravitelj. Izbor stečajnog upravitelja u skraćenom stečajnom postupku obavlja se metodom slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnoga suda. Sudski savjetnici ovlaštenu su, u skladu s čl. 435. SZ-a, provoditi skraćeni stečajni postupak i donositi odluke, osim odluka o obustavi skraćenoga stečajnog postupka. Kada nisu ispunjene pretpostavke za istodobno otvaranje i zaključenje skraćenoga stečajnog postupka, sudski savjetnik podnosi sucu, kojeg na to ovlasti predsjednik suda, pisani prijedlog na temelju kojeg sudac donosi odluku o obustavi skraćenoga stečajnog postupka, a u uvodu odluke navest će se da je odluka donesena na temelju prijedloga sudskog savjetnika.

1.3. OSIGURANJE NOVČANIH SREDSTAVA ZA NAMIRENJE TROŠKOVA STEČAJNOG POSTUPKA

Odredbe čl. 112. SZ-a primjenjuju se i u slučaju skraćenoga stečajnog postupka. Naime, u skladu s čl. 112. SZ-a, nakon što FINA utvrdi nemogućnost izvršenja osnove za plaćanje zbog nedostatka novčanih sredstava na računima dužnika pravne osobe, naložit će banci da zaplijeni novčana sredstva s računa dužnika u svoti od 663,61 € kao predujam za namirenje troškova stečajnog postupka. Nalog da se zaplijene novčana sredstva za namirenje troškova stečajnog postupka provodi se prije ostalih naloga, osim naloga za izvršavanje osnova za plaćanje obračuna poslodavca o neisplati dospjele svote plaće i naknade plaće. S obzirom na to da je riječ o računima pravnih osoba koji su već blokirani, ova će se odredba provesti tako što će FINA u Očevidniku redosljedno osnovu za plaćanje evidentirati predujam za namirenje troškova stečajnog postupka, što znači da će se u slučaju priljeva novčanih sredstava na račun obaviti pljenidba sredstava (nakon što se podmirene dospjele obveze za plaće i naknade plaće). Nadalje, za potrebe osiguranja novčanih sredstava za predujam troškova stečajnoga postupka, FINA banci ovršenika dostavlja nalog za zapljenu novčanih sredstava, a novčana se sredstva s računa ovršenika prenose na poseban račun zaplijenjenih sredstava u banci.

U slučaju da FINA zaplijeni svotu koja je dovoljna za namirenje svih nezvršenih osnova za plaćanje upisanih u Očevidnik redosljedno osnovu za plaćanje, obustavit će daljnju zapljenu za svotu predujma za namirenje troškova stečajnog postupka, oslobodit će svotu zaplijenjenih sredstava te izdati nalog bankama za izvršenje osnova za plaćanje upisanih u Očevidnik redosljedno osnovu za plaćanje, osim ako je FINA podnijela prijedlog za otvaranje skraćenoga

stečajnog postupka. Nakon izvršenja svih neizvršenih osnova za plaćanje, FINA će izdati nalog za oslobođenje zaplijenjenih sredstava i omogućiti dužniku raspolaganje sredstvima.

2. VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA DRUŠTVA

Ako se nad društvom otvori stečajni postupak, to ne utječe na njegove trgovačkopravne i poreznopravne obveze da vodi knjige i polaže račune. Prema čl. 225. st. 2. SZ-a otvaranjem stečajnog postupka započinje nova poslovna godina. Odredbe čl. 225. st. 1. i 2. vezane uz obvezu vođenja knjiga i otvaranja novih poslovnih knjiga ne primjenjuju se ako se stečajni postupak zaključi zbog nedostatnosti stečajne mase ili nakon provedenoga skraćenog stečajnog postupka. Iz prethodno navedene odredbe proizlazi da društvo nad kojim se provodi skraćeni stečajni postupak nema obvezu otvaranja novih poslovnih knjiga za dan kada je stečajni postupak otvoren i zatvoren, ali ima obvezu voditi poslovne knjige do dana otvaranja i zatvaranja postupka.

3. OBVEZA SASTAVLJANJA FINACIJSKIH I POREZNIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA

Trgovačka društva (poduzetnici) sastavljaju financijske i porezne izvještaje u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15. – 114/22., dalje: ZOR), Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 114/22.) i Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. – 156/22.). U skladu s čl. 19. st. 9. ZOR-a poduzetnik je obavezan sastaviti godišnje financijske izvještaje u slučaju otvaranja stečajnog postupka, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu otvaranja stečajnog postupka. Međutim, s obzirom na to da se kod skraćenoga stečajnog postupka otvaranje i zaključenje stečaja obavlja na isti dan, potrebno je sastaviti zaključne financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka. Nema obveze sastavljanja i predaje financijskih i poreznih izvještaja na dan kada je skraćeni stečajni postupak otvoren i zatvoren. Naime, stečajni upravitelj nije u obvezi dostavljati financijske izvještaje FINA-i i Poreznoj upravi ako je riječ o skraćenom stečajnom postupku. To znači da stečajni upravitelj nema obvezu dostavljati FINA-i godišnje financijske izvještaje i dodatne podatke za potrebe statistike i javne objave, odnosno nema obvezu podnositi nadležnoj ispostavi Porezne uprave Prijavu poreza na dobit za razdoblje za koje je on odgovorna osoba – dan otvaranja i zatvaranja skraćenoga stečajnog postupka. Prethodno navedeno proizlazi iz čl. 132. st. 2. SZ-a.

3.1. FINANCIJSKI I POREZNI IZVJEŠTAJI OD POČETKA GODINE DO DANA POKRETANJA SKRAĆENOGA STEČAJNOG POSTUPKA

Otvaranje i zaključenje skraćenoga stečajnog postupka potrebno je pravilno provesti u poslovnim knjigama dužnika. Razdoblje od 1. siječnja do dana prije otvaranja stečajnog postupka predstavlja jedno poslovno i porezno razdoblje. Prije sastavljanja financijskih izvještaja za razdoblje od 1. siječnja do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka, potrebno je provesti popis imovine i obveza. Popis imovine i obveza sastavlja se na dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka. Na temelju provedenog popisa imovine i obveza usklađuje se stanje u poslovnim knjigama te može doći do otpisa zastarjelih obveza i potraživanja. Pri tome treba paziti na porezni položaj otpisa. Otpisom obveza nastaju prihodi, što može rezultirati dobitkom društva. Kod otpisa potraživanja treba razlikovati otpise zastarjelih neutuženih potraživanja čija je pojedinačna vrijednost po pojedinom dužniku i poreznom razdoblju do 663,61 € (porezno priznati otpis), otpise potraživanja koji su iznad 663,61 €, a zastarjela su (porezno nepriznati otpis) i otpise potraživanja koji su se nakon provedenoga sudskog postupka pokazala nenaplativima (porezno priznati otpis).

Postavlja se pitanje kako postupiti s imovinom koja je preostala u društvu (npr. otpisan sitan inventar, amortizirana dugotrajna imovina i sl.). Smatramo da je takvu imovinu najbolje prodati vlasniku ili nekoj drugoj osobi po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti, uz obračun PDV-a ako je društvo u sustavu PDV-a. Nastalo potraživanje od vlasnika može se "prebiti" s obvezama koje društvo može bitno ima prema njemu s osnove danih pozajmica ili zadržanog dobitka. Ako nema takvih obveza, riječ je o izuzimanju na koje je potrebno obračunati porez na dohodak od kapitala i može bitni prirez. Nadalje, potrebno je otpisati nepodmirene obveze u korist prihoda, što posljedično može dovesti do iskazivanja dobitka financijske godine. Međutim, najčešće ne dolazi do nastanka obveze za porez na dobitak zbog korištenja prenesenoga poreznoga gubitka jer je riječ o društvima koja su više godina u gubitku te imaju preneseni porezni gubitak koji se može koristiti pet godina. Nakon provedenih knjiženja otpisa i zaključnih knjiženja kod utvrđivanja financijskog rezultata, imovina i obveze društva trebali bi biti na nuli, ali moguće je da se u bilanci nađu i neke obveze (primjerice obveze poreza na dobitak) koje se više ne mogu otpisivati.

Za razdoblje od početka poslovne godine do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka sastavlja se set godišnjih financijskih izvještaja ovisno o veličini poduzetnika. Mikro i mali poduzetnici sastavljaju izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje. Srednji i veliki poduzetnici, uz prethodno navedene izvještaje, sastavljaju i izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku i izvještaj o promjenama kapitala. Financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje nakon 1. siječnja 2023. godine popunjavaju se isključivo u eurima na

novim obrascima koji omogućuju iskazivanje svota u eurima i centima (zaokruženo na dvije decimale). Podatci u eurima i centima iskazuju se za prethodnu i tekuću godinu.

Uz financijske izvještaje, potrebno je sastaviti i predati Prijavu poreza na dobitak (Obrazac PD) s pripadajućim priložima i obračune članarina (ako je društvo npr. obveznik plaćanja turističke članarine ili naknade za općekorisnu funkciju šuma).

Slika 2. Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do dana koji prethodi otvaranju skraćenoga stečajnog postupka – mikro i mali poduzetnici

Za razdoblje	Vrsta izvješća	Rok predaje	Nadležno tijelo
Od početka poslovne godine do dana koji prethodi otvaranju skraćenoga stečajnog postupka	GFI (bilanca, račun dobiti i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje) Oznaka izvješća 20, svrha predaje 3 (za statistiku i javnu objavu)	90 dana	FINA
	Obrazac PD i Obrazac PD-IPO	8 dana	PU
	Obrazac OKFŠ	8 dana	Ministarstvo poljoprivrede
	Obrazac TZ-1 i Obrazac SR	8 dana	PU

Izvor: Autor

Kao što je prikazano na prethodnoj slici, financijski izvještaji predaju se za potrebe statistike i javne objave, a oznaka takvih izvještaja je 20 – *Izvještaj koji ispunjava obveznik u stečaju*. Naime, iako bi u ovom slučaju bila primjerenija oznaka 21 – *Izvještaj koji sastavlja obveznik za razdoblje od početka godine do dana koji prethodi danu pokretanja stečajnoga postupka*, prema dostupnim informacijama, stajalište FINA-e jest da je kod skraćenoga stečajnog postupka društvo u stečaju, kod kojega je skraćeni stečajni postupak otvoren i zatvoren u istom danu, predaje GFI za razdoblje od početka poslovne godine do dana koji prethodi otvaranju skraćenoga stečajnog postupka s oznakom 20.

S obzirom na to da se ti financijski izvještaji sastavljaju samo za dio godine, propisane su određene specifičnosti koje se odnose na popunjavanje obrazaca bilance i računa dobitka i gubitka, što se tiče iskazivanja podataka za prethodno razdoblje. Prethodno navedeni financijski izvještaji sastavljaju se i predaju pod postojećim nazivom društva, odnosno u naziv društva ne dodaje se napomena da je u stečaju jer se postupak stečaja ne provodi. Dodatni obrasci (PD-IPO, TZ-1, OKFŠ i SR) predaju se samo ako je društvo obveznik predaje i plaćanja navedenih davanja.

3.2. PRIMJER SASTAVLJANJA FINACIJSKIH I POREZNIH IZVJEŠTAJA ZA DRUŠTVO NAD KOJIM JE PROVEDEN SKRAĆENI STEČAJNI POSTUPAK

FINA je podnijela Zahtjev za provedbu skraćenoga stečajnog postupka nad trgovačkim društvom Pernica d.o.o. jer društvo nema zaposlenih i ima blokiran račun dulje od 120 dana. Društvo ima u poslovnim knjigama na dan 23. svibnja 2023. godine iskazano potraživanje od kupaca u ukupnoj svoti od 100.000,00 €, obveze prema dobavljačima u svoti od 390.000,00 €, obveze s osnove kratkoročnih pozajmica 250.000,00 €, troškove poslovanja 260.000,00 €, obveze s osnove neplaćenih poreza i doprinosa 120.000,00 €, obveze za neisplaćene plaće 20.000,00 €, preneseni gubitak 422.500,00 € i upisani temeljni kapital 2.500,00 €.

S obzirom na to da direktor društva nije u propisanom roku od 15 dana od dana objave oglasa dostavio popis imovine i obveza, doneseno je rješenje o otvaranju i zaključenju skraćenoga stečajnog postupka na dan 24. svibnja 2023. godine. Donesena je odluka o otpisu potraživanja od kupaca i otpisu svih obveza. Potraživanja od kupaca nisu bila vrijednosno usklađena jer nisu bila utužena prije zastare te su stoga prilikom otpisa porezno nepriznati trošak. Trgovačko društvo ima preneseni porezni gubitak od 450.000,00 €.

Nakon toga provode se zaključna knjiženja, sastavlja se prijava poreza na dobit (Obrazac PD), sastavlja se bilanca na dan 23. svibnja 2023. godine te račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1. siječnja do 23. svibnja 2023. godine.

Knjiženje na datum 23. svibnja 2023. godine provodi se na sljedeći način:

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Izravni otpisi potraživanja od kupaca Potraživanja od kupaca <i>Za izravni otpis potraživanja od kupaca</i>	4811 1200	100.000,00	100.000,00
2.	Dobavljači Obveza za financijske zajmove od društava Obveze za poreze i doprinose Obveze za neto-plaće Otpis obveza prema dobavljačima Otpis obveza prema kreditorima Otpis ostalih obveza Otpis obveza prema zaposlenicima <i>Za otpis obveza</i>	220 2140 24 2300 7800 7801 7805 7802	390.000,00 250.000,00 120.000,00 20.000,00	390.000,00 250.000,00 120.000,00 20.000,00
3.	Trošak uprave, administracije i prodaje Raspored troškova za pokriće troškova <i>Za prijenos troškova razdoblja</i>	720 491	360.000,00	360.000,00

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
4.	Raspored troškova za pokriće troškova Izravni otpisi potraživanja od kupaca Troškovi poslovanja (razni) <i>Za zaključak računa troškova</i>	491 4811 4	360.000,00	100.000,00 260.000,00
5.	Otpis obveza Razlika prihoda i rashoda Razlika prihoda i rashoda Trošak uprave, administracije i prodaje <i>Za prijenos prihoda i rashoda radi utvrđivanja financijskog rezultata</i>	780 790 790 720	780.000,00 360.000,00	780.000,00 360.000,00
6.	Razlika prihoda i rashoda Dobitak prije oporezivanja <i>Za bruto dobitak prije oporezivanja</i>	790 800	420.000,00	420.000,00
7.	Dobitak prije oporezivanja Dobitak razdoblja <i>Za dobitak nakon oporezivanja</i>	800 8040	420.000,00	420.000,00
8.	Dobitak razdoblja Dobitak financijske godine <i>Za dobitak poslovne godine</i>	8040 950	420.000,00	420.000,00

Izvadak iz računa dobiti i gubitka za razdoblje od 1. siječnja do 23. svibnja 2023. godine:

I. POSLOVNI PRIHODI	780.000,00
II. POSLOVNI RASHODI	360.000,00
IX. UKUPNI PRIHODI	780.000,00
X. UKUPNI RASHODI	360.000,00
XI. DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	420.000,00
XII. POREZ NA DOBITAK	0,00
XIII. DOBITAK RAZDOBLJA	420.000,00

Iako je društvo ostvarilo dobitak prije oporezivanja u svoti od 420.000,00 €, nije nastala obveza poreza na dobitak jer društvo ima preneseni porezni gubitak u svoti od 450.000,00 €. Nakon provedenih zaključnih knjiženja, sastavlja se bilanca društva na dan koji prethodi danu otvaranja skraćenoga stečajnog postupka.

Bilanca društva Pernica d.o.o. na dan 23. svibnja 2023. godine:

Aktiva	Svota u €
Dugotrajna imovina	0,00
Kratkotrajna imovina	0,00
Ukupna aktiva	0,00
Pasiva	Svota u €
Kapital i pričuve	0,00
<i>Upisani temeljni kapital</i>	2.500,00

Preneseni gubitak	-422.500,00
Dobitak poslovne godine	420.000,00
Dugoročne obveze	0,00
Kratkoročne obveze	0,00
Ukupna pasiva	0,00

Kao što je vidljivo iz prethodnog primjera, dobitak financijske godine nastao je zbog otpisa obveza prema vjerovnicima te bez obzira na navedeno smatramo da je potrebno provesti otpise na prethodno objašnjen način jer tako nalažu odredbe Zakona o porezu na dobitak. Nakon provedenih knjiženja u bilanci je ostala svota upisanog temeljnog kapitala, preneseni gubitak i dobitak poslovne godine. Stanje aktive i pasive je u tom slučaju nula. Naše je mišljenje da se ne može donijeti odluka o pokriću prenesenoga gubitka iz ostvarenoga tekućeg dobitka jer je to suprotno postupanjima vezanim uz raspored dobitka i pokriće gubitka.

Prilikom predaje u FINA-u financijskih izvještaja koji imaju aktivu i pasivu nula, može doći do poteškoća te se može javiti pogreška koja upućuje na to da aktiva i pasiva ne mogu biti nula. U tom slučaju savjetujemo da se pod jednu stavku aktive (npr. novac u banci i blagajni) stavi 1,00 € i isto tako pod jednu stavku pasive.

4. POLOŽAJ VJEROVNIKA U SKRAĆENOM STEČAJNOM POSTUPKU

Vjerovnici dužnika nad kojima je proveden skraćeni stečajni postupak najčešće nemaju saznanja o njegovu pokretanju jer ih o tome nitko posebno ne obavještava. Naime, kao što je prethodno navedeno, sud objavljuje oglas na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u sklopu kojeg se nalazi i poziv vjerovnicima da predujme troškove vezane za pokretanje stečajnog postupka. Stoga je obveza vjerovnika praćenje stranica suda i informiranje je li nad njihovim dužnikom otvoren stečajni postupak.

Kako bi otpis potraživanja od kupaca bio u konačnici porezno priznati trošak, vjerovnik treba poduzeti sve radnje pažnjom dobroga gospodarstvenika kako bi naplatio svoja potraživanja prije nego što nastupe okolnosti stečaja dužnika. U slučaju otvaranja stečajnog postupka koji će se provesti, vjerovnik treba prijaviti svoja potraživanja u stečajnu masu. U slučaju provedbe skraćenoga stečajnog postupka koji se otvara i zaključuje u istom danu, vjerovnici nemaju mogućnost prijaviti svoja potraživanja u stečajnu masu te je otpis takvih potraživanja porezno nepriznati trošak u skladu s čl. 9. Zakona o porezu na dobit. Iznimno, porezno je priznati trošak otpis potraživanja od nepovezanih osoba koja su zastarjela i koja u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 663,61 € po pojedinom dužniku koji je obveznik poreza na dobitak ili poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti.

O navedenoj problematici očitivalo se Ministarstvo financija stajalištem (KLASA: 410-01/11-01/2797, od 9. siječnja 2012.): ... kada porezni obveznik ne postupi pažnjom dobrog gospodarstvenika u smislu Zakona, odnosno ako potraživanja ne utuži niti pokrene postupak ovrhe što je u konkretnom slučaju bilo moguće prije provođenja skraćenog stečajnog postupka, vrijednosna usklađenja po osnovi ispravka vrijednosti potraživanja od kupca nisu porezno priznati rashod. U Uputi za prijavu poreza na dobitak za 2016. godinu (KLASA: 410-01/17-01/161 od 22. veljače 2017. godine) navedeno je sljedeće: U slučaju da je nad poreznim obveznikom zbog nepodmirenih obveza temeljem posebnog propisa proveden skraćeni stečajni postupak (istovremeno otvoren i zatvoren) i ukoliko porezni obveznik dokaže da je pokrenuo postupak ovrhe te osigura podatke o provođenju skraćenog stečajnog postupka, otpis potraživanja će se smatrati porezno priznatim rashodom. Prethodno navedeno znači da vjerovnici trebaju učiniti sve kako njihovo potraživanje ne bi ostalo nenaplaćeno, a kada do toga stvarno i dođe, trebaju poznavati koja su njihova prava i obveze u vezi s prisilnom naplatom u postupku ovrhe ili stečaja. Važno je naglasiti da vjerovnik prije provedbe skraćenoga stečajnog postupka nad svojim dužnikom treba pokrenuti ovrhu i osigurati podatke o provedbi skraćenoga stečajnog postupka jer će mu samo u tom slučaju otpis potraživanja biti porezno priznati trošak.

5. ZAKLJUČAK

Skraćeni stečajni postupak provodi se nad društvima koja nemaju zaposlene, blokirana su dulje od 120 dana i nemaju uvjete za provedbu nekoga drugog postupka brisanja iz sudskog registra. Društvo nad kojim je proveden skraćeni stečajni postupak obvezno je sastaviti financijske izvještaje za razdoblje od početka poslovne godine do dana koji prethodi danu otvaranja i zatvaranja skraćenoga stečajnog postupka. Stečajni upravitelj nema obvezu predaje (dostavljanja) godišnjih financijskih izvještaja ni poreznih izvještaja. S obzirom na to da se društvo nakon otvaranja i zaključenja stečajnog postupka koji se provodi u jednom danu, briše iz sudskog registra, potrebno je prije sastavljanja financijskih izvještaja otpisati sva potraživanja i obveze. Navedeno proizlazi iz same biti provedbe postupka brisanja trgovačkog društva i okončanja poslovanja.

LITERATURA:

1. Čuveljak, J. (2022): Što je nova u Stečajnom zakonu. Zagreb. PiP br. 4/2022.
2. Viduka, B. i Kalčićek, I. (2022): Financijsko izvješćivanje poduzetnika u slučajevima stečaja, likvidacije, statusnih promjena, postupka brisanja društva bez likvidacije te podružnica inozemnih osnivača. Zagreb. RRiF br. 6/22.
3. Stečajni zakon (Nar. nov., br. 71/15. – 36/22.)

ACCOUNTING FOR AN ABBREVIATED BANKRUPTCY PROCEDURE

ABSTRACT

Companies with no employees have been blocked for more than 120 days, and the prerequisites for initiating other proceedings for deletion from the court register have not been met, and cease to exist after the implementation of shortened bankruptcy proceedings. FINA shall apply to the implementation of this procedure. After the amendments to the Bankruptcy Act in 2022, the accounting procedures of these companies were simplified. After FINA determines the impossibility of executing the basis for payment due to the lack of funds in the accounts of the debtor of the legal entity, it will order the bank to seize funds from the debtor's account for € 663.61 as an advance to settle the costs of bankruptcy proceedings.

Keywords: bankruptcy, accounting, shortened bankruptcy proceedings